

GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ MÜLTECİ ÖĞRENCİLERİN VE AİLELERİNİN PANDEMİ SÜRECİNDE YAŞADIKLARI ZORLUKLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

THE CHALLENGES OF REFUGEE STUDENTS UNDER TEMPORARY PROTECTION AND THEIR FAMILIES DURING THE PANDEMIC PROCESS AND SOLUTION SUGGESTIONS

Arzu TUNCEL

Ahmet Yesevi Üniversitesi Eğitim ve Beşeri Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetim ve Denetim Yüksek
Lisans arzu.9704@hotmail.com orcid.org/0000-0002-8812-4176

Abstract

During the pandemic process, great difficulties and difficulties have been experienced all over the world. In order to determine the difficulties experienced by refugees under temporary protection in our country, where refugees are densely populated due to its geographical location. This research has been done. The aim of this study is to reveal the parent's thoughts of the difficulties experienced by refugees under temporary under pandemic condition. The model of the research is Scanning Model. The research model was applied by using semi-structured questions from the in-depth interview technique with the participation of refugee parents. Purposive sampling method was used in the research. For this purpose Şafaktepe Primary School, where the refugee students are educated and where the researcher is worked, was chosen. In this research, five refugee parents were interviewed. Content analysis technique was used in the analysis of the data obtained with the interviewed forms. According to the research findings, families under temporary protection status stated that they barely make a living under normal conditions and their house was rent and Works were at a minimum level. In addition, the need for tablet or computer for an extra internet fee increase the family's economic expenses more and this situation caused unrest in the family.

Keywords: Primary school, refugee student, parent, epidemic.

Öz

Pandemi sürecinde tüm dünyada büyük zorluklar ve sıkıntılar yaşanmıştır. Coğrafi konumu nedeni ile mültecilerin oldukça fazla olduğu ülkemizde de yaşayan geçici koruma kapsamındaki mültecilerin yaşadıkları zorlukların neler olduğunu belirlemek amacıyla bu araştırma yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı geçici koruma kapsamındaki mültecilerin pandemi şartlarında yaşadıkları zorlukların neler olduğunu, velilerin bu süreç ile ilgili düşüncelerini ortaya koymaktır. Mülteci velilerin katıldığı derinlemesine mülakat tekniğinden yarı yapılandırılmış sorular kullanılarak tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla araştırma için mülteci öğrencilerin yoğun olarak eğitim aldığı, aynı zamanda araştırmacının da çalıştığı Ankara İli Mamak İlçesi Şafaktepe İlkokulu seçilmiştir. Araştırmada 5 mülteci veli ile görüşülmüştür. Görüşme formları ile elde edilen verilerin analizinde içerik analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre geçici koruma statüsünde olan aileler normal şartlarda geçimlerini zor karşıladıklarını, evlerinin kira ve işlerinin asgari ücret seviyesinde olduklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında ekstra internet ücreti, tablet ya da bilgisayar ihtiyacı ailenin ekonomik giderini bir kat daha artırmış ve bu durum aile içinde huzursuzluğa neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, mülteci öğrenci, veli, pandemi

GİRİŞ

Dünya genelinde sayısal verilere baktığımızda 70 milyar mülteci olduğu kayıtlara girmiştir. The United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) tarafından raporlanan 70 milyonluk mültecinin yaklaşık 17 milyonu çocuklardan oluşmaktadır (UNHCR, 2020). Son yıllarda mülteci çocukların sayısının artmasıyla, okullarda mülteci çocuklara yönelik uyum çalışmaları yapılmaya başlanmıştır. Suriye’de devam eden iç savaş neticesinde yüzyılın en büyük göç dalgasına maruz kalan Türkiye, birçok sorunun da beşiği haline gelmiştir. 2020 verilerine baktığımızda, Türkiye’ye gelen mülteci sayısı 3,6 milyon olup bunların 1,7 milyonu çocuktur (UNHCR, 2020).

Son 10 yılda Suriye’nin iç siyasal yapısından kaynaklanan savaş halinden dolayı, Türkiye’nin sınır kapılarını açması ve neticesinde yoğun bir şekilde gelen göç dalgasıyla birlikte birçok problem de beraberinde ortaya çıkmıştır. Türkiye, coğrafi konumu nedeni ve insani yardım politikasıyla komşu ülkeleri arasında göç alan ülke haline gelmiştir (İçduygu, 2014). Göç kavramı çeşitli kaynaklarda farklılık gösterse de en genel anlamıyla Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından tanımlanmıştır. Bu tanımlamaya göre zamanı, yapısı ve sebebi ne olursa olsun insanların bir yerden başka bir yere taşınması ve bundan dolayı ortaya çıkan nüfus hareketliliğine göç denilmektedir (IOM, 2011). Göç olgusunu, alınan bir karar sonrası atılan adım olarak nitelendirebiliriz fakat bu kararda tüm aile bireylerinin onayı şart değildir. Bu açıdan Giani (2006) tüm aile bireylerinin etkilendiği göç olgusundan, alınan kararda kendisine hiç danışılmayan, pasif konumda olan çocukların en çok etkilenen kesim olduğunu söylemiştir. Göç yoluyla gelen mültecileri birçok sorun beklemektedir. Bunların en önemlileri; Maslow’un “İhtiyaçlar Piramidi”nden beslenme daha sonra barınma ve güvenlik gelmektedir. Göç olayından en çok etkilenen, pasif durumda olan bireyler yani çocukları ise eğitim sorunu beklemektedir. Göç eden kişilere literatürde mülteci denilmektedir. Kendi ülkelerinde savaş, şiddet ya da siyasi suçtan dolayı, ülkelerini terk etmek zorunda kalan mülteciler ile benzer durumlarda olan kişilere ise Batıda Latince ismi olan refugee denilmektedir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün Geçici Koruma Statüsünde olan kişileri tarif ederken onların insani haklarıyla ilgili kriterleri de belirtmiştir. Bu kriterlere göre;

- Geçici Koruma Kapsamındaki kişilerin temel ihtiyaçlarının karşılanması,
- Güvenli yerlere yerleştirilmesi,
- Ülkelerine geri gönderilme yasağının getirilmesi.

Bu şartlar ile Geçici Koruma Statüsünde olan kişilerin, ev sahibi olan ülkelerde güvenli bir şekilde kalmaları sağlanacaktır. Bu amaçla Türkiye son dönemlerde Dünya’da örnek bir yer teşkil etmektedir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün raporuna göre; Türkiye’ye son dönemlerde Suriye’den göç yoluyla gelen mülteciler geçici koruma kapsamına alınmış ve her türlü insani ihtiyaçları karşılanmıştır. Geçici koruma kapsamı her şekilde uygulanan bir uygulama olmayıp acil durumlarda, insani şartlar ışığı altında uygulanmaktadır. Dünya’daki mülteci ve göçmen çocuklarının yaşamış oldukları sorunlar, Türkiye’deki mülteci çocukların yaşamış oldukları sorunlarla benzerlik göstermektedir (Moralı, 2018). Geldikleri ülkenin dilini konuşamayan mülteci çocuklar, arkadaşları arasında kendini ifade edememekte ve öğretmenleriyle etkili iletişime girememektedirler (Tunç, 2015). Çoğu mülteci çocuk dil yetersizliğinden dolayı sınıf içinde diğer öğrenciler tarafından anlaşılammaktadır. Ayrıca dil yetersizliği, öğrencilerin sınavlarda düşük puan almasına ve derslerinde yeterli düzeye erişememesine de sebebiyet vermektedir (Maadad ve Matthews, 2018). Araştırma sonuçları Topçu, Türk, Ertan-Kantos’un (2018a), Topçu, Türk, Ertan-Kantos (2018b) Toker-Gökçe ve Acar(2018), Ertan- Kantos’un(2021) yılında yaptığı araştırma bulgularıyla da

uyumludur. Belirtilen araştırmalarda mülteci öğrencilerin ekonomik zorluklar yaşadığı bulunmuştur. Ayrıca, İstanbul Sultanbeyli ilçesinde yapılan bir araştırmaya göre mültecilerin %40,7'si 7-10 kişi, %43,1'i 4-6 kişi, %10,5'i 11-15 kişi ve %5,7'i 1-3 kişi aynı hanede kalmaktadır (Süleymanov, 2016). Mültecilerin en önemli sorunları arasında güvenlik, sağlık ve eğitim gelmektedir. Ev sahibi ülke ile mülteciler arasında uyuşmazlık olarak ön plana çıkan ihtiyaç ise eğitimidir. Bu uyum sorunu çocuklarda meydana gelmekte, çocuklar ise bu sorunu en belirgin olarak okullarda yaşamaktadırlar. Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'de yapılan akademik bir çalışmada; göçmen öğrencilerin uyum sürecinde en etkilendikleri yerlerin okullar olduğu tespit edilmiştir (Mosselson, 2006). Mülteci yetişkinlerin dil probleminin çok da önemli olmadığı görülmektedir. Çünkü bir başkasıyla iletişim kurma ya da Türkçe dilini konuşma zorunluluğunu hissetmemektedirler. Mülteci çocuklar için ise durum aynı değildir. Onlar toplumsallaşmanın temeli olan okullarda kendi akran gruplarıyla iletişim halinde olma ve derslere katılma sürecinde en başta dil faktörüyle karşılaşmakta ve bundan dolayı da uyum sorunu yaşamaktadır. Diğer bir uyum sorunu ise kültürel farklılaşmadır. Ev sahibi ülkenin çocukları ile mülteci çocuklar arasında dil, kültür, günlük yaşantı ve ekonomik olarak uyuşmazlık yaşanmaktadır. Bu açıdan bu uyuşmazlığı ortadan kaldırmak için okullara büyük görevler düşmektedir. Okulların ise temel eğitim seviyesinde ilkökul kademesinde önemli görevleri bulunmaktadır. Mülteci çocukların en büyük sorunu olan dil problemi ilkökullarda çözülebilmeli ve dil sorununu halleden çocukların diğer sorunlarını çözmeye kolaylık yaşamaları sağlanmalıdır. Son dönemlerde Türkiye'de yapılan eğitimler sonucunda ve ilkökul seviyesine sağlanan katkılardan dolayı toplumsal uyum süreçleri desteklenmektedir. Toplumsal uyum sürecinde ise ülkenin eğitim politikaları ışığında Kapsayıcı Eğitim Modeli uygulanmaktadır. Kapsayıcı Eğitim ile birlikte mülteci çocuklarının uyum süreci aileleriyle birlikte ele alınmış olup sadece çocukların değil ailelerinde karşılaştığı sorunlara çözüm önerileri bulunmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın amacı; mülteci çocukların okullarında, özellikle pandemi şartlarında yaşamış oldukları zorlukları ele alıp incelemektir. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki geçici koruma statüsünde olan, savaş ortamından Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan aileler ve çocukları psiko-sosyal açıdan tramva yaşamaktadır. Bu tramva çoğu çocuk da içine kapanıklık olarak ortaya çıkmaktadır. Bu içe kapanıklığı tetikleyen unsur ise dil faktörüdür (Özer ve Şirin, 2013). Mülteci çocukların okul ortamında ya da okul dışı hayatında yaşamış oldukları zorluklar konulu birçok araştırma yapılmıştır. Bizim bu çalışmamızı diğerlerinden ayıran faktör ise içinde bulunduğumuz küresel sağlık problemi olan Pandemi ve bununla birlikte ortaya çıkan Pandemi şartları yani kısıtlamaların mülteci çocukların yaşamış oldukları zorlukları hangi ölçüde daha da zorlaştırmakta ve bu alanda nasıl çözüm önerileri sunulabilmekte olduğunu araştırmaktır. Dolayısıyla araştırmanın amacına ulaşmak için Pandemi şartlarını da göz önünde bulundurulacak olup, Pandemiden dolayı eğitimin uzaktan olması da dikkate alınıp, zorluklara bu açıdan bakılacaktır.

Tüm dünyada ortaya çıkan pandemi ve bu süreçte yaşanan zorluklar elbette ki mülteci çocukları ve ailelerini de fazlasıyla etkilemiştir. Bu açıdan bu çalışma, mülteci ailelerin yaşamış olduğu zorlukları, pandeminin zor şartlarını da hesaba katarak çözüm önerileri sunacaktır.

Bu çalışmanın genel amacı geçici koruma kapsamındaki mültecilerin pandemi şartlarında yaşadıkları zorlukların neler olduğunu ortaya koymaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Pandemi sürecinde mülteci çocukların uzaktan eğitim ihtiyaçları hangi şartlarda gerçekleşmektedir?

- Pandemi şartlarından dolayı okul ortamından uzak kalan mülteci öğrenciler psiko-sosyal yönden nasıl etkilenmişlerdir?
- Mülteci ailelerin pandemi şartlarında çocuklarına katkıları nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli ve deseni olarak araştırma tekniklerinden Nitel araştırma tekniği kullanılacaktır. Nitel araştırma tekniği; insanların doğal ortamda duygularını, tutumlarını ve davranışlarını anlamaya yarayan bir araştırma tekniğidir (Pathak vdd.,2013) Mülteci çocuklar ve ailelerinde katıldığı görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, yarı yapılandırılmış sorular kullanılarak, bizzat katılımcının soruların içinde olduğu araştırma modeli uygulanmıştır. Bu araştırma için 5 mülteci aileye görüşme tekniği uygulanmıştır. Bu modelin kullanılma amacı; araştırmanın problemi açısından betimleme tarzı çalışma olacağından, mülteci ailelerinin cevapları yorumlanarak çalışmanın genel çerçevesi çizilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın örnekleme olarak Amaçlı örnekleme yönteminden ölçüt örnekleme seçilmiştir. Ölçüt Örnekleme; örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır. (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bu açıdan örneklem olarak Ankara İli Mamak ilçesi Şafaktepe Mahallesi seçilmiştir. Şafaktepe İlkokulu'nun mülteci velilerinden seçilerek araştırma amacına uygun şekilde sınırlandırılmıştır.

Veri toplama araçları

Nitel araştırma yöntemi olarak veri toplama araçları en sık kullanılanı mülakat (görüşme), gözlem ve doküman analizi yer almaktadır (Patton,2002). Bu çalışmada da mülakat tekniği uygulanmıştır. Mülakat tekniğinde ise yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan derinlemesine mülakat tekniği uygulanmıştır. Derinlemesine mülakat tekniği ile araştırmacı, araştırmanın amacına yönelik katılımcılara sorular sorar; bir yandan da katılımcının izni ile ses kaydı eğer izin vermez ise kısa kısa not alarak araştırmanın veri toplama kısmını tamamlar (Patton,2002).

Verilerin toplanması

Veri toplama kısmında araştırmacı, görüşmeleri yüz yüze yapmıştır. Araştırmacı, araştırmanın hedefi doğrultusunda katılımcılara genelden özele doğru sorular sormaktadır. Araştırmacının burada dikkat etmesi gereken husus; soruların uzun olmamasıdır. Soruların uzun ve sürenin uzun olması katılımcıyı sıkabilir ve verilen cevapların güvenilirliği düşebilir. Bu açıdan her bir görüşmenin süresi 30 dk. olarak sınırlandırmıştır. Elde edilen mülakat raporları araştırmacı tarafından deşifre edilerek, her bir sorunun cevapları kümeleme yöntemi uygulanarak toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın analiz kısmında ise kümelenen cevaplar araştırmanın alt amaçlarına uygun olarak yorumlanmıştır. Analizde kodlama tekniğini kullanarak 5 mülteci veliden bahsederken 1. Veli

için (V1), V2, V3, V4 ve V5 olarak kodlanmıştır. Bu tekniği yapmamızdaki amacımız velinin ad ve soyadını kullanmamak ve böylece kişisel bilgilerin gizli kalmasını sağlamaktır.

Veri analizi aşağıdaki sıralamaya göre yapılmıştır. Bu sıralamaya göre;

- a. Verilerin deşifre edilmesi,
- b. Cevap verilen soruların sınıflandırılması,
- c. Verilen cevapların anahtar kavramlar ile örtüştürülmesi,
- d. Cevapların tema yöntemiyle sınıflandırılması,
- e. Temaların araştırmanın alt amaçlarına göre analiz edilmesi,
- f. Genel olarak araştırma sorularından elde edilen cevapların yorumlanması,
- g. Elden edilen cevapların ve temaların literatür kısmındaki alan çalışmalarıyla karşılaştırılarak analiz edilmesi,
- h. Tüm bu analizlerin betimlenerek yazıya geçirilmesidir.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında elde edilen görüşme tutanakları, sayısal olarak değerlendirilerek yorum kısmı ile bağlanmıştır.

Katılımcılara ilk ve ikinci soru bir arada yöneltilmiştir.

Ne zamandan beri ülkemizdesiniz? Hane halkı kaç kişiden oluşmakta? Eşiniz ya da evde çalışan kimse var mı? Ailenizin ekonomik geliri nasıl?

V1 Cevabı: “2 yıl oldu buraya geleli.6 kişiyiz.4 çocuğum var. Eşim çalışıyor siteler de mobilyacı da işçi olarak çalışıyor. Evimiz kira. Çocuk yardımı alıyoruz. Eşim asgari ücretle çalışıyor.”

V2 Cevabı:“Bu yıl geldik.3 kişiyiz.2 çocuğum var. Eşim vefat etti. Kayınlarımın yanına geldim ama destek çıkmadılar. Çocuk yardımı alıyorum. Apartman temizliyorum, temizliğe gidiyorum. Çok şükür.”

V3 Cevabı: “1,5 yıl oldu.7 kişiyiz.5 çocuğum var. Birisi 2 yaşında, biri 4 yaşında, biri bu sene 1.sınıfa başladı. Diğerleri de 4.sınıf. Eşim çalışıyor bir inşaatta işçi olarak çalışıyor. Evimiz kira. Ekonomik durumumuz da kimseye muhtaç değiliz.”

V4 Cevabı: “3 yıl oldu buraya geleli.5 kişiyiz.2 çocuğum var.1 de eşimin annesi. Eşim çalışıyor lokanta da garsonluk yapıyor. Evimiz kira. Çocuk yardımı alıyoruz. Eşim asgari ücretle çalışıyor. Pandemi de olunca işe geçici gidip geliyor.”

V5 Cevabı:“5 yıl oldu.4 kişiyiz.2 çocuğum var. Birisi 2 yaşında, biri bu sene 1.sınıfa başladı. Eşim çalışıyor tesisatçı, bir inşaatta işçi olarak çalışıyor. Evimiz kira. Ekonomik durumumuz da orta.”

Katılımcılara üçüncü soru yöneltilmiştir.

Evinizde bilgisayar, tablet, televizyon ve akıllı telefon gibi teknolojik aletler var mı?

Bu soru kapsamında velilerin cevapları doğrultusunda hepsinin evinde bilgisayar, tablet, TV ve akıllı telefonlardan birinin olduğunu söylediler. Bu teknolojilerden ise çoğunda TV ve akıllı telefon varken velilerin ikisinde ise hem TV hem de tablet olduklarını söylediler.

Katılımcılara dördüncü soru yöneltilmiştir.

Pandemi süresince okula gidemeyen çocuklarınız evinizdeki teknolojik aletleri kullanarak eğitimlerine devam edebildiler mi?

Velilerin çoğu bu soruya çocuklarının yaş aralıkları yakın olduğu için uzaktan eğitim dersleri çakışmakta ve biri dersteyken diğeri dersinde geri kaldığını söylemektedirler. Yaşadıkları zorluklar arasında cevapların çoğu velilerin bu süreçte internet paketlerinin yetmediğini dile getirmektedirler. Velilerin bu süreçte çocukları için eğitimlerinin aksadığını söylemektedirler ve bunun için aile içi huzursuzluklar ve maddi külfette artmaktadır. Bu durum çocukların eğitim hakkını zedeleyen bir durumdur. Oysaki mültecilerin, göçmenlerin ve geçici koruma statüsünde olanların kendi ülkeleri tarafında hakları korunmayan ya da kendi ülkeleri tarafında diğerk ülkelere göç etmek zorunda bırakılan kişilerin hakları uluslararası hukuk tarafında kortuma altına alınmıştır. Birleşmiş Milletler çocuk hakları sözleşmesinde anne ve çocuğun özel ilgi görme hakkına ve ebeveynlerin çocuklarının hangi meslek dalında eğitim alma konusunda karar verme hakkına sahip olduğu tanımlanmıştır (UNICEF, 1989). Bu açıdan Türkiye'ye gelen mülteci çocukların eğitim danışmanlığını yürüten aileler ile sürekli iletişimde olunmalıdır. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki geçici koruma statüsünde olan çocuklar savaş ortamından Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan aileler ve çocukları psiko-sosyal açıdan travma yaşamaktadırlar (Özer ve Şirin, 2013). Çocukların eğitimden uzak kalması bu durumu daha da derinleştirebilir.

Katılımcılara beşinci soru yöneltilmiştir.

Bu süreçte eğitimlerinden geri kaldılar ise bu durumu çözmek için neler yaptınız?

V1 Cevabı: “Eşim canlı ders olduğu günler telefonu eve bırakıp gidiyordu. Yani haftanın 3 günü işe telefonsuz gidiyordu. Bizim tüm iletişimimiz kopuyordu.”

V2 Cevabı: “Bir şey yapmadık.”

V3 Cevabı: “İnternet paketi aldık sık sık ama o da çok para. Yeri geldi alamadık.”

V4 Cevabı: “Bir şey yapamadım”

V5 Cevabı: “İnternet paketi aldık ama o da bizi maddi anlamda çok zorladı.”

Mülteci çocuklar ile ilgili yapılan araştırmalarda; uyum sorunlarının en çok okul ortamında olduğu sonucuna varılmıştır (McBrien, 2005; Olsen, 2000; Trueba, 1990). Mülteci çocukların yaşadıkları uyum sorunu, okulda karşılaştıkları problemlerin daha geç çözülmesine sebep olduğu gibi topluma uyum sağlama süreçlerinin gecikmesine de sebep olmaktadır. Bu sıkıntıların nasıl geçeceği ile ilgili sorular sorulduğunda; velilerin bir an önce okulların açılmasını istedikleri gözlemlenmiştir. Bazı veliler bir tablet olsa problemin ortadan kalkacağını ve internetin ücretsiz olması durumunda sorunlarının kalmayacağını söylemektedirler.

Sonuç ve Tartışma

Dünya'nın başlıca sorunlarında biri olan mülteci sorunu Türkiye'de de ilk sırada yerini almıştır. Okul çağındaki çocukların uyum süreci uzun vadede büyük bir probleme dönüşmüştür. Çözüm önerileri olarak uyum sınıflarının oluşturulması, uyum paketi ve programlarının devreye

girmesi uygulansa da yeterli düzeyde yol alınamamıştır. Türkiye’de hali hazırda sorun haline gelen mülteci ailelerin ve çocukların problemleri gün geçtikçe artmaktadır. Türkiye’nin gündemde olan ekonomik sıkıntılarını ve diğer tam anlamıyla çözemediği problemlerin yanında mültecilerin problemleri de olumsuz yönde katkı sağlamaktadır.

Yaptığımız bu çalışmada geçici koruma statüsünde olan mülteci aileler ile pandemi sürecinde yaşadıkları zorlukları ele aldık. Veliler, Türkiye’ye gelesi 1-5 yıl arasında ve hane halkı sayısı ise 3-7 kişi arasındadır. Velilerin ekonomik gelirleri arasında dördünün eşi sağ ve asgari ücretle çalışmakta diğerinin ise eşi vefat etmiş ve apartman temizliği ile geçimini sağlamaktadır. Pandemi şartlarında Türkiye uzaktan eğitime geçme kararı almış ve temel eğitim seviyesi, ortaöğretim ve yükseköğretim seviyelerinin hepsi uzaktan çevrimiçi eğitim vermeye başlamışlardır. Uzaktan eğitimle birlikte sorunlar teker teker kendini göstermeye başlamıştır. Başlangıçta EBA TV üzerinden devam eden uzaktan eğitim, daha sonra internet, bilgisayar ya da tabletler üzerinden yapılmıştır. Durum bu şekilde olduğunda ekonomik durumu yeterli olmayan ailelerde sorunlar çıkmaya başlamıştır. Yapılan araştırma neticesinde geçici koruma statüsünde olan aileler normal şartlarda geçimlerini zor karşıladıklarını, evlerinin kira olduğunu ve işlerinin asgari ücret seviyesinde olduklarını belirtmektedirler. Bunun yanında ekstra internet ücreti, tablet ya da bilgisayar ihtiyacı, ailenin ekonomik giderini bir kat daha artırmış ve bu durum ise aile içinde huzursuzluğa neden olmuştur. Pandemi sürecinde yaşanan sorunlar mülteci öğrencilerin var olan sorunlarını daha da derinleştirmiştir. Derinleşen sorunun çözümü için sivil toplum örgütleri, kamu kuruluşları ortaklaşa çalışmalıdırlar. Bu soruna yönelik bilimsel araştırmalara ihtiyaç olduğu da açıktır.

KAYNAKÇA

IOM. (2011). Glossary on migration, International Migration Law Series No. 25. Online <https://www.iom.int/key-migration-terms> (Erişim tarihi: 21.11.2020).

İçduygu, A. (2014) Türkiye’ye yönelen uluslararası göç hareketi, İstanbul Koç Üniversitesi, Göç Araştırmaları Merkezi

Ertan Kantos, Z. (2021). Mülteci öğrencilere Türkçe okuma yazma öğretiminde akran ve veli desteği ile ilgili nitel bir çalışma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 622-631.

Giani, L. (2006). Migration and education: Child migrants in Bangladesh. <https://www.sussex.ac.uk/webteam/gateway/file.php?name=mwp33.pdf &site=252>

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (2020). <https://www.goc.gov.tr/gecici-korumanin-unsurlari>.

Maadad, N & Matthews, J. (2018). Schooling Syrian refugees in Lebanon: Building hopeful futures. *Educational Review*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/00131911.2018.1508126>

McBrien, J. L. (2005). Educational needs and barriers for refugee students in the United states: a review of the literature. *Review of Educational Research*, 75(3), 329-364.

Moralı, G. (2018). Suriyeli mülteci çocuklara türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde karşılaşılan sorunlar. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*.

Mosselson, J. (2006). Roots and Routes: A re-imagining of refugee identity constructions and the implications for schooling. *Current Issues in Comparative Education*, 9 (1), 20-29

Olsen, L. (2000). Learning english and learning America: immigrants in the center of a storm. *Theory Into Practice THEORY PRACT*, 39, 196-202. https://doi.org/10.1207/s15430421tip3904_2

Özer, S, & Şirin, S. R. (2013). Suriyeli mülteci çocuklar-saha araştırması sonuç raporu. *İstanbul*.

Pathak, V., Jena, B., & Kalra, S. (2013). Qualitative research. *Perspectives in Clinical Research*, 4(3), 192. <https://doi.org/10.4103/2229-3485.115389>.

Trueba, H. (1990). The role of culture in literacy Acquisition. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 3(1), 1-13.

Tunç, A. Ş. (2015). Mülteci davranışı ve toplumsal etkileri: Türkiye'deki suriyelilere ilişkin bir değerlendirme. *Tesam Akademi Dergisi*, 2(2), 29-63.

Topcu, Z., Türk, M. ve Kantos, Z. E. (2018a). Türkiye'de bulunan mültecilerin karşılaştıkları sorunlar ile ilgili nitel bir çalışma. *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 191-206

Topcu, Z. ; Türk, M.; Kantos, Z. E. (2018b). "Suriyeli Sığınmacı Öğrencilerin ve Velilerinin Benlik Saygısı Analizi" 2. *Uluslar arası İpekyolu Akademik Çalışmalar Sempozyumu*, 20-22 Eylül, Nevşehir.

Toker Gokce, A., & Acar, E. (2018). School principals' and teachers' problems related to the education of refugee students in Turkey. *European Journal of Educational Research*, 7(3), 473-484.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2003). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınları

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods*. SAGE.

Süleymanov, A. (2016). Suriyeli mülteci çocuklarla el ele projesi, Sultanbeyli İlçesindeki Suriyelilerin Yaşamı

Resmî Gazete. (2016). Yabancılar ve uluslararası koruma kanununun uygulanmasına ilişkin yönetmelik. İçişleri Bakanlığı. Sayı: 29656

UNHCR (2020). Figures at a glance. online: <https://www.unhcr.org/figures-at-a-glance.html> (Erişim tarihi: 20/11/2020).

UNICEF(1989).Çocuk Haklarına Dair Sözleşme. Online:<https://www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dai%C3%B6zle%C5%9Fme> (Erişim tarihi: 20/11/2020).

UNESCO., (2008). The impact of global migration on the education of young children (Research Report No. 43). Online: <http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001629/162977e.pdf> (Erişim tarihi: 28/11/2020).

EXTENDED SUMMARY

1. Introduction

When we look at the numerical data around the world, it has been recorded that there are seventy millions and more refugees. According to the report of UNHCR(The United Nations High Commissioner for Refugees) approximately seventeen million of refugees are children (UNHCR,2020). In recent years, with the increase in the number of refugee children, adaptation studies have started to be carried out for refugee children in schools. As a result of the ongoing civil war in Syria, many problems have arisen in Turkey, which has been exposed to the largest migration wave of the century. When we look at the 2020 data, the number of refugees coming to Turkey is 3,6 million and 1 million of them are children (UNHCR,2020). Although the concept of migration differs in various sources, it has been defined in the most general sense by the International Organization for Migration(IOM) According to this definition, the migration is the movement of people from one place to another, regardless of the time structure and reason, and the resulting population mobility(IOM,2011). According to Giani (2006), in the immigration decision in which all family members are affected, the children who are placed passively who have never received a consultant are the most affected class, immigrant families face many problems in the country they arrived at. The most important of these are from Maslow's pyramid of needs; nutrition, shelter and security. The children who are most affected by the migration, on the other hand, meet the education problems. Immigrants are called 'mülteci' in the literature. In the west, it is defined as the Latin name 'refugee'. This study will not only deal with the difficulties faced by refugee students under temporary protection and their families, but will also deal with the recent impact of powerful COVID-19 disease all over the world and the pandemic conditions it has brought. It is unthinkable that refugee children and their families are not left behind, while the host Turkish people are facing many difficulties due to the pandemic. In this respect, this study will offer solutions by taking into account the difficulties experienced by refugee families and the difficult conditions of the pandemic. In the research, the difficulties that refugee children have experienced in the school environment in Turkey and by adding it to the pandemic conditions will be discussed. A lot of research has been done on the difficulties that refugee children experienced in and out of the school. The factor that distinguishes our work from others is that, we are investigated to what extent the pandemic, which is a global health problem, and pandemic restrictions make it difficult for refugee children, and we try to find solutions in this area. Therefore, in order to achieve the purpose of the research, it will be necessary to take into account the pandemic conditions and difficulties of online education (Tunç,2015) many refugee students are discriminated because of their language inadequacy and their teacher's poor proficiency with them. Language inadequacy, which brings with it many problems, causes students to get low scores in exams and not to reach a sufficient level in their lessons (Maadad and Matthews,2018).

As a result of the research, families with temporary protection status said that their houses were rented and they were at the minimum subsistence level. In addition, the need for an extra internet fee, tablet or computer has increased the family's economic expenses a little more, and this has caused unrest in the family. The difficulties experienced during the pandemic process have deepened the existing problems of refugee. Non-governmental organizations and public institutions should work together to solve the deepening problem. Researchers can conduct research using different research techniques to reveal the problems experienced by refugee students.

2. Method

Qualitative Research Technique, one of the reserach techniques, will be used as the model and design of the research. Purposive Sampling Method was chosen as the sample of the research. As a sample Şafaktepe, a district of Mamak in Ankara was selected. The research was limited in accordance with its purpose by choosing from refugee parents of Şafaktepe Primary School. As a Qualitative Research Method, there are data collection tools, the most frequently used ones are the interview, observation and document analysis (Patton,2002).The interview method was also used in this study. In-Depth interview technique consisting of semi-structured questions was applied in the interview technique. In the data collection part, the researcher had the interviews face to face. For the aim of the research, the researcher asks the participants from general to specific questions. In the analysis part of the research, the clustered answers were interpreted in accordance with the sub-purposes of the research.

3. Findings, Conclusion and Discussion

In this study, we discussed the difficulties faced by refugee families under temporary protection status during the pandemic process. The parents have been in Turkey between 1 and 5 years and the number of family members between 3 and 7 people.The economic income of the parent's is generally as follows.Four women's husbands are alive and they work with minimum income. The other woman's husband as past away and she makes a living by cleaning the apartment she lives in.The problems experienced by refugee and migrant children in the world are similar to the problems they have experienced in Turkey (Moralı,2018). These problems are followings.Refugee children who can not speak the language of the country they live in,cannot Express themselves to their friends and they can not communicate effectively with their teachers (Tunç,2015). Many refugee children are discriminated because of their language inadequacy, language inadequacy which brings with it many problems,causes students to get low scores in exams and not to reach a sufficient level in their lessons(Maadad and Matthews,2018).

As a result of the research families with temporary protection status state that they hardly make a living under normal conditions, and their house is rent and their works are at a minimum level. In addition the need for a tablet or computer for an extra internet fee increase the family's economic expenses more and this situation caused unrest in the family. The problems experienced during the pandemic process have deepened the existing problems of refugee students. Non-governmental organizations and public institutions should work together to solve the deepening problem. The reserachers can make research using different research techniques to reveal the problems experienced by refugee students

In this study, we discussed the difficulties experienced by refugee families who are at the temporary protection status during the pandemic process. Parents came to Turkey between 1 and 5 years and the number of the family member is between 3 and 7 people. The economic income of the parents is as follows for women's husbands are alive and they work for a minimum income. The other woman's husband has passed away and she makes a living by cleaning the apartment she lives in. The problems experienced by refugee and migrant children in the world are similar to the problems they have experienced in Turkey (Moralı,2018). These problems are following: the children who can not speak the language of the country they live in cannot express themselves and they cannot communicate effectively with their teachers.